

OPRACOWAŁA:

Beata Dzwonek

Szkoła Podstawowa nr 56 im. Henryka Sławika w Katowicach

Podróż Magicznej Kropelki – skąd się bierze woda i jak o nią dbać?

POZIOM EDUKACYJNY:	PRZEDMIOT:
szkoła podstawowa, klasy 1–3	Edukacja wczesnoszkolna (integrowana: przyroda + język polski + elementy matematyki + technika)

TEMAT PRZEWODNI:

Podróż Magicznej Kropelki – skąd się bierze woda i jak o nią dbać?

CEL LEKCJI:

Głównym celem lekcji jest kształtowanie poczucia odpowiedzialności za wodę i zrozumienie jej znaczenia poprzez zabawę, opowieść i doświadczenie.

Cele w wersji dla najmłodszych:

- Uczeń rozumie, że woda krąży w przyrodzie i nie bierze się „znikąd”.
- Uczeń potrafi podać przykłady oszczędzania wody w domu i w szkole.
- Uczeń rozwija wrażliwość ekologiczną i uważność na zasoby przyrody.
- Uczeń potrafi współpracować w grupie i twórczo rozwiązywać zadania.

METODY PRACY/DZIAŁANIA NA LEKCJACH:

Opowieść wprowadzająca – List od Magicznej Kropelki.

Nauczyciel wręcza uczniom kopertę. W środku znajduje się list:

Kochani Odkrywcy!

Nazywam się Magiczna Kropelka i bardzo się cieszę, że mogę się do Was zwrócić o pomoc!

Ziemia potrzebuje naszej uwagi – coraz mniej jest czystej wody, a ja mam misję, aby ją chronić. Chciałabym wyruszyć w podróż przez chmury, rzeki, jeziora i oceany, ale sama nie dam rady. Potrzebuję dzielnych Odkrywców, którzy będą ze mną obserwować, badać i uczyć się, jak dbać o wodę. Wasze zadanie będzie niezwykłe:

- poznacie sekrety kropli wody, które ukrywają się w deszczu, rzekach i strumieniach,
- odkryjecie, jak woda podróżuje po świecie i co się dzieje, gdy ją marnujemy,
- wspólnie znajdziemy sposoby, aby każda kropla była bezpieczna i czysta.

Wierzę, że razem możemy zrobić coś wspaniałego! Wasza ciekawość, spostrzegawczość i pomysłowość są dokładnie tym, czego potrzebuję, aby moja podróż była pełna przygód.

Czy jesteście gotowi, aby wyruszyć ze mną w tę wodną przygodę i stać się prawdziwymi Strażnikami Wody? Czekam na Was!

Wasza Magiczna Kropelka

Dzieci siadają w kręgu i zastanawiają się: Skąd się bierze woda? Co dzieje się z nią, gdy znika? Jak możemy pomóc Kropelce?

Ćwiczenie praktyczne

- **Gdzie mieszka woda?**

Wprowadzenie – zagadka nauczyciela

„Jest mnie dużo, ale czasem mało. Płynę, spadam, znikam, wracam. Gdzie mieszkam? Zgadnijcie!”

Dzieci odpowiadają (morze, rzeka, chmury...).

Zadanie główne

Na dywanie nauczyciel rozkłada obrazki lub przedmioty symbolizujące różne miejsca: chmura, deszcz, jezioro, rzeka, oceany, kałuża, kran, roślina w doniczce, kostka lodu, kubek z herbatą.

Dzieci mają za zadanie posegregować obrazki na grupy, które odpowiadają trzem „domom” wody: woda w przyrodzie, woda w naszym domu, woda w różnych stanach (lód, para, deszcz)

Krótką rozmowa

Co nas zaskoczyło? Czy woda może zmieniać miejsce zamieszkania, np. kałuża znika > para > chmura > deszcz? Gdzie jeszcze może mieszkać woda?

Minipodsumowanie

Dzieci mówią jedno zdanie: „Woda mieszka...” i kończą je według własnego pomysłu.

Ćwiczenia terenowe

- **Woda w naszej okolicy**

Klasa wychodzi na krótki spacer po najbliższej okolicy szkoły. Dzieci mają za zadanie odszukać i zapamiętać każde miejsce, gdzie widzą wodę. Mogą to być: rynny, kałuże, kran na zewnątrz budynku, rośliny podlewane wodą, zbiornik na deszczówkę, jezioro/strumyk/fontanna (jeśli są w zasięgu spaceru).

Krótką analizę po powrocie ze spaceru

Dzieci zastanawiają się: Których miejsc jest najwięcej? Którym miejscom z wodą trzeba szczególnie pomóc? Co możemy zrobić, żeby w naszej okolicy woda była czysta i bezpieczna?

Minipodsumowanie

Każde dziecko kończy zdanie: „W naszej okolicy woda jest ważna, bo...” albo „Mogę dbać o wodę w okolicy, gdy...”.

Ćwiczenie z zakresu sprawczości zgodne z filozofią zero waste

- **Zaprojektuj dom przyjazny Kropelce**

Dzieci, pracując indywidualnie lub w grupach, projektują dom przyjazny Kropelce Wody. Mogą użyć kartek, kolorowych papierów, kredek, nożyczek, plasteliny lub materiałów

z recyklingu. Na makietach mogą pojawić się np.: pojemnik na wodę deszczową, kran „zakręcany po umyciu zębów”, rośliny podlewane deszczówką, prysznic zamiast długiej kąpeli. Każda grupa prezentuje swój dom, mówiąc, jak oszczędza wodę.

Ćwiczenie z wyobraźni

- ***Dziennik Małej Kropelki***

Wprowadzenie

Nauczyciel mówi: „Wyobraźcie sobie, że jesteście małą kropelką wody. Jesteście lekkie jak piórko i możecie podróżować po całym świecie! Co byście zobaczyli? Co byście czuli?”

Zadanie główne

Dzieci zamykają oczy na chwilę, a nauczyciel prowadzi krótką opowieść:

- „Unosisz się do góry i stajesz się częścią białej chmury...”
- „Wyruszasz w podróż – może nad morze, a może w góry...”
- „Spadasz jako deszcz i lądujesz... gdzie? W oceanie? W kałuży? W basenie?”
- „Co widzisz wokół siebie? Jak wygląda świat z perspektywy kropelki?”

Następnie dzieci rysują lub zapisują w punktach swoją przygodę.

Miniopowieść

Każde dziecko kończy jedno zdanie, np.: „Jako kropelka trafiłem do...”, „Najfajniejsze w byciu kropelką było to, że...”, „Chciałbym wrócić tam, gdzie...”.

Podsumowanie

Nauczyciel zwraca uwagę, że kropelki ciągle krążą w przyrodzie, zmieniając miejsca i formy – dlatego tak ważne jest, aby świat, w którym lądują, był czysty i bezpieczny.

Ćwiczenie z lokalności i regionalności

- ***Wodne skarby mojego regionu***

Rozmowa wprowadzająca

Nauczyciel pyta: Jakie miejsca z wodą znamy w naszym regionie? Czy są u nas rzeki, jeziora, stawy, źródła, oczka wodne, fontanny, wodociągi, zabytkowe studnie? Do czego te miejsca służą mieszkańcom?

Zadanie główne – Mapa wodnych skarbów

Dzieci pracują w parach. Każda para dostaje dużą kartkę (lub uproszczoną mapkę okolicy). Ich zadaniem jest zaznaczyć i narysować na niej 3–5 miejsc w regionie, w których można znaleźć wodę. Mogą to być miejsca, które odwiedziły, o których słyszały lub które widziały na zdjęciach. Przykłady: miejscowa rzeka lub potok, jezioro lub staw w parku, fontanna na rynku, zabytkowa studnia, miejska pływalnia, wiejskie źródło, zbiornik retencyjny.

Krótką charakterystyką miejsca

Przy każdym narysowanym miejscu dzieci dopisują krótkie zdanie, np. „Tu mieszkają kaczki”, „Tu ludzie biorą wodę do picia”, „Tu odpoczywają mieszkańcy w upalne dni”, „Tu zbiera się woda po deszczu”.

Prezentacja prac

Każda para przedstawia klasie swoją mapę i opowiada, które wodne miejsca są według nich najważniejsze dla regionu i dlaczego.

Podsumowanie

Nauczyciel podkreśla, że lokalne wody to skarb, który trzeba chronić – bez względu na to, czy to duża rzeka, czy małe źródło.

Zadanie międzypokoleniowe

- **Rozmowa między pokoleniami – *Jak woda pomagała dawniej, a jak pomaga dziś?***

Zadanie dla ucznia – rozmowa z dorosłym

W domu dziecko ma porozmawiać z wybraną osobą dorosłą – rodzicem, dziadkami, ciocią, starszym sąsiadem.

Powinno zadać 3 główne pytania (nauczyciel podaje je w formie karty pracy lub zapisuje na tablicy):

- Skąd braliście wodę, kiedy byliście dziećmi? (np. kran na podwórku, studnia, pompa, wodociągi)
- Jak używaliście wody w domu? Co było inaczej niż dziś? (pranie, mycie naczyń, ogrzewanie, kąpiele)
- Do czego woda służyła wam do zabawy lub pracy? (np. kąpiele w rzece, łowienie ryb, robienie tam w strumieniu)

Prezentacja w klasie

Następnego dnia dzieci opowiadają krótką historię: „Mój rozmówca pamięta, że woda dawniej...”, „A dziś woda pomaga nam, bo...”.

Minipodsumowanie

Nauczyciel podkreśla: „Bez względu na to, czy dawniej, czy dziś – woda zawsze była potrzebna. A my możemy sprawić, żeby starczyło jej na długo”.

UWAGI DO LEKCJI:

- Zadbaj o atmosferę baśniowości i ciekawości.

Dzieci łatwiej angażują się, gdy Kropelka jest przedstawiona jako bohaterka – przyjazna, ciekawa świata i potrzebująca opieki.

- Wprowadzaj treści stopniowo.

Uczniowie w tym wieku najlepiej reagują na krótkie, konkretne komunikaty i działania praktyczne. Unikaj zbyt trudnych pojęć (np. „retencja”), ale możesz je uprościć w formie opowieści.

- Zadbaj o różnorodność aktywności.

W lekcji o Kropelce warto łączyć ruch, wyobraźnię, rysowanie, rozmowę, obserwacje, proste doświadczenia. Dzięki temu każde dziecko znajdzie coś dla siebie.

- Uwrażliwiał na ochronę środowiska, ale nie strasz.

Zamiast mówić, że „brakuje wody”, lepiej podkreślić, że „każda kropelka jest cenna” i „możemy jej pomóc”.

- Przygotuj wcześniej materiały.

Szczególnie przy działaniach twórczych i doświadczeniach dobrze jest mieć: kartki, kredki, małe pojemniki z wodą, słoiki, pudełka po recyklingu, kawałki folii lub papieru.

- Dbaj o bezpieczeństwo podczas doświadczeń.

Dzieci nie powinny pić żadnej z wód użytych do ćwiczeń i nie powinny samodzielnie przenosić dużych naczyń.

- Wspieraj dzieci w wypowiedziach.

Zachęcaj do swobodnego opowiadania – Kropelka to wdzięczny temat, który pobudza wyobraźnię nawet u nieśmiałych uczniów.

- Doceniaj kreatywność, nie oceniaj jakości wykonanych prac.

Prace plastyczne mają pomóc dzieciom zrozumieć temat, a nie być oceną ich umiejętności artystycznych.

- Włącz element współpracy.
Dzieci lubią pracować w parach lub w grupkach – przy mapach, makietach czy opowieściach o przygodach Kropelki dobrze to wykorzystać.
- Warto zakończyć lekcję prostym hasłem, np.
„Kropelka czuje się dobrze tam, gdzie o nią dbamy!”

(EKO)INSPIROWNIK NAUCZYCIELSKI. MATERIAŁY DODATKOWE I MULTIMEDIA, NP:

Budniak A., *Edukacja społeczno-przyrodnicza dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym*, Oficyna Wydawnicza IMPULS, Warszawa 2009.

Brown S.E., *Robimy eksperymenty*, Liber Sp. z o.o. 2005.

Miłek K., Özaydin T.E., *Edukacja ekologiczna w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej – terminologia*, „Kultura i Wychowanie” 2024, 2/24, 55–67. https://doi.org/10.25312/2083-2923.24_04kmt0.

Anita V.S., *365 eksperymentów na każdy dzień roku*, Wydawnictwo Rea 2020.

Horvath J., *Educating Young Children through Natural Water*, Wydawnictwo Taylor & Francis 2015.

SŁOWA KLUCZE:

woda, kropla, obieg wody, eksperyment, obserwacja, środowisko, oszczędzanie wody, ekologia, lokalna rzeka, mapa regionu, wyobraźnia, opowieść, rozmowa międzypokoleniowa, praca w grupie, makietka